

КОНВЕНЦИЈА

О СОЦИЈАЛНОМ ОСИГУРАЊУ ИЗМЕЂУ ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И РЕПУБЛИКЕ ИТАЛИЈЕ

ПРЕДСЕДНИК ФЕДЕРАТИВНЕ НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ И ПРЕДСЕДНИК РЕПУБЛИКЕ ИТАЛИЈЕ

у жељи да уреде односе између двеју Држава на пољу социјалног осигурања, сагласили су се да закључе у ту сврху Конвенцију и именовали су као своје пуномоћнике:

Председник Федеративне Народне Републике Југославије:

Зденка Хаса, директора Савезног завода за социјално осигурање.

Председник Републике Италије:

Амбасадора Луциано Масциа, генералног директора за емиграцију, који су се, пошто су разменили своја пуномоћја, призната у одговарајућој и ваљаној форми, сложили о следећим одредбама:

Део I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

За примену ове Конвенције значе изрази:

- 1) "законодавство" - законе и друге правне и статутарне прописе, садашње и будуће, сваке Државе уговорнице, који се односе на врсте и гране социјалног осигурања предвиђене у параграфима 1 и 2 чл. 2 ове Конвенције;
- 2) "надлежна власт" - у Федеративној Народној Републици Југославији: Секретаријат Савезног извршног већа надлежан за примену законодавства наведеног у чл. 2 ове Конвенције, у Републици Италији: Министарство рада и социјалног старања;
- 3) "орган социјалног осигурања" - у Југославији: Савезни завод за социјално осигурање; у Италији: Завод за осигурање коме је поверено спровођење једне или више врста италијанског осигурања;
- 4) "радници" - лица која раде уз плату, као и сва остала лица с њима изједначена, која могу да се користе давањима предвиђеним у законодавствима наведеним у члану 2 која се примењују, према случају, у једној или другој Држави Уговорници;
- 5) "чланови породице" - лица која изводе своја права из социјалног осигурања осигураника;

6) "периоди осигурања" - периоде плаћања доприноса или запослења, како су дефинисани или узети у обзир као периоди осигурања према законодавству под којим су навршени;

7) "изједначени периоди" - периоде изједначене са периодима осигурања према законодавству под којом су навршени и у мери у којој их исто законодавство изједначује са периодима осигурања.

Члан 2.

(1) Ова конвенција се примењује на законодавства која се односе:

У Југославији:

- а) на социјално осигурање;
- б) на додатке на децу;
- ц) на давања радницима и службеницима за време привремене незапослености,

У Италији:

- а) на осигурање за случај инвалидности, старости и смрти;
- б) на осигурање за случај несреће на послу и професионалних болести;
- ц) на осигурање за случај болести, подразумевајући и погребне трошкове и давања у натури за кориснике пензија и рента;
- д) на осигурање за случај туберкулозе;
- е) на здравствену и материјалну заштиту радница мајки;
- ф) на осигурање за случај недобровољне незапослености;
- г) на породичне додатке;
- х) на посебне врсте осигурања за одређене категорије радника уколико се односе на ризике или давања обухваћене законодавствима наведеним у претходним тачкама;
- и) на добровољна осигурања предвиђена у законодавствима наведеним у претходним тачкама.

(2) Ова Конвенција ће се примењивати и на све законе и друге прописе који су изменили или допунили или који ће изменити или допунити законодавства наведена у параграфу 1.

Ипак се она неће применити на законе и друге прописе који протежу постојеће врсте осигурања на нове категорије радника или уводе нову грану социјалног осигурања, ако Влада једне Државе Уговорнице обавести Владу друге Државе о свом противљењу у року од три месеца од дана службеног објављивања оваквих аката, кад се ради о Држави која их је издала односно од дана службеног обавештења, кад се ради о другој Држави.

- (3) Ова Конвенција се неће примењивати на измене које би се у законодавства, наведена у параграфу 1, унеле путем међународних конвенција о социјалном осигурању, које би било која Држава Уговорница склопила са трећим државама, уколико се Државе Уговорнице о томе посебно не сагласе.

Члан 3.

Југословенски држављани у Италији и италијански држављани у Југославији подвргнути су законодавствима наведеним у чл. 2, која се примењују у Италији односно у Југославији и користе их под истим условима као и држављани сваке од обеју Држава.

Члан 4.

- (1) Од начела утврђеног у претходном члану постоје следећи изузеци:

а) радници предузећа са седиштем у једној од Држава Уговорница, који се шаљу у другу Државу за одређено време, остају и даље подвргнути законодавству Државе у којој је седиште предузећа, ако њихов боравак у другој Држави не траје дуже од дванаест месеци. Исто правило важи и за раднике предузећа са седиштем у једној од Држава Уговорница који, услед посебне природе посла који врше, више пута борави у другој Држави, уколико сваки поједини боравак не траје дуже од дванаест месеци. Ако би се овакво запослење из непредвиђених разлога морало продужити преко првобитно предвиђеног времена и прешло дванаест месеци моћи ће се изузетно, са пристанком надлежне власти Државе у којој се врши поменути привремени рад, продужити примена законодавства које је на снази у месту редовног рада;

б) радници предузећа са седиштем у једној од Држава Уговорница које за свој или за туђи рачун врши превоз путника или робе железничким, друмским или ваздушним саобраћајем или унутрашњом пловидбом, а који су запослени на територији друге Државе као путујуће особље, подвргнути су законодавству Државе на чијој територији је седиште предузећа; међутим, ако предузеће има на територији друге Државе Уговорнице подружницу или стално заступство, радници запослени код ових подвргнути су законодавству Државе на чијој територији се налазе подружнице или стално заступство; ако је радник искључиво или претежно запослен на територији једне од Држава Уговорница и ту стално борави, законодавство те Државе се примењује и ако предузеће код кога је запослен нема седиште, подружницу ни стално заступство на тој територији;

ц) чланови посаде брода, који носи заставу једне од Држава Уговорница, подвргнути су законодавству на снази у Држави чију заставу брод носи; међутим, радници ангажовани од стране брода ради утовара и истовара, преправке или чувања брода, док се овај налази у луци друге Државе, подвргнути су законодавству Државе којој припада лука;

д) намештеници јавних уреда (царински, поштански, контроле путних исправа итд.) које би ови послали на територију друге Државе, осигурани су по прописима државе која их шаље.

- (2) Лица која редовно обављају самосталну делатност на територији једне Државе Уговорнице и која оду на територију друге Државе да би тамо за ограничено време обављала такву делатност, остају осигурани по законодавству прве Државе, ако њихов боравак у другој Држави не пређе дванаест месеци.

Ако би се ова делатност из непредвиђених разлога продужила преко дванаест месеци, примена законодавства које је на снази у Држави редовног боравка моћи ће се продужити са пристанком надлежне власти Државе у којој се делатност привремено обавља.

Члан 5.

Одредбе члана 3. примениће се на раднике, ма које било њихово држављанство, који су запослени у југословенским и италијанским дипломатским или конзуларним представништвима или у личној служби службеника тих представништава.

Међутим:

- 1) дипломатски и конзуларни службеници од каријере, подразумевајући ту и службенике који припадају кадру канцеларијског особља, изузети су од примене овог члана;
- 2) радници, који су држављани земље коју заступа дипломатско или конзуларно представништво, потпадају под законодавство земље порекла. Они могу ипак тражити да буду осигурани по законодавству земље места рада.

Члан 6.

Надлежне власти Држава Уговорница могу споразумно предвидети за поједине раднике или групе радника, ако је то у њиховом интересу, изузетке од одредаба чланова 4 и 5 ове Конвенције у погледу законодавства које ће се применити.

ДЕО II ПОСЕБНЕ ОДРЕДБЕ

Глава I Осигурање за случај болести и материнства

Члан 7.

Радници који пређу из Југославије у Италију или обратно имају за себе и за чланове своје породице право на давања за случај болести и туберкулозе у Италији и за случај болести у Југославији, под условом:

- 1) да су обављали рад обухваћен осигурањем Државе у коју су се последњи пут преселили;
- 2) да у тој Држави испуњавају услове потребне за коришћење давања, урачунавајући, ако је потребно, периоде осигурања и изједначене периоде навршене у другој Држави;
- 3) да се болест појавила после њиховог доласка у Државу новог места рада, осим ако законодавство које се примењује не предвиђа повољније услове.

Члан 8.

Радници који пређу из Југославије у Италију или обратно имају за себе и за чланове своје породице право на давања за случај материнства у Италији и у Југославији, под условом:

- 1) да су обављали рад обухваћен осигурањем Државе у коју су се последњи пут преселили;
- 2) да у тој Држави испуњавају услове потребне за коришћење тих давања, урачунавајући, ако је потребно, периоде осигурања и изједначене периоде навршене у другој Држави.

Члан 9.

Радници који пређу из Југославије у Италију или обратно стичу право на давања за случај смрти у Италији или Југославији, под условом:

- 1) да су обављали рад обухваћен осигурањем Државе у коју су се последњи пут преселили;
- 2) да у тој Држави испуњавају услове потребне за коришћење и давања, урачунавајући, ако је потребно, периоде осигурања и изједначене периоде навршене у другој Држави.

Члан 10.

Давања за чланове породице, који су настањени у Држави из које потиче радник који оде у другу Државу, пружа надлежни молилац осигурања прве Државе по прописима, у границама и на начин који важе за чланове породице сопствених осигураника, а накнађује му их носилац осигурања друге Државе.

Члан 11.

- (1) Ако лице, које има право на пензију или ренту на основу законодавства обеју Држава Уговорница, стално борави на територији Државе у којој се налази један од завода који дугује пензију или ренту, давања у природи овлаштенику и члановима његове породице пружа завод његовог сталног боравака, као да он има право на пензију или ренту на основу самог законодавства Државе сталног боравака. Ова давања падају на терет завода Државе сталног боравака.
- (2) Ако лице, које има право на пензију или ренту на основу законодавства једне од Држава Уговорница, стално борави на територији Државе у којој се не налази завод који дугује пензију или ренту, давања у природи овлаштенику и члановима његове породице пружа завод места сталног боравака, као да он има право на пензију или ренту на основу законодавства Државе сталног боравака. Носилац осигурања друге Државе накнадиће пружена давања.

Члан 12.

- (1) Осигураник или члан породице који се после наступа осигураног случаја пресели на територију друге Државе, задржава права на давања под условом да је пре пресељења добио од надлежног носиоца осигурања сагласност за пресељење. Пристанак се може ускратити само због стања болести осигураника или члана породице. Носилац осигурања може дати сагласности накнадно, ако за давање саме сагласности постоје услови, а осигураник или члан породице из оправданих разлога није могао тражити сагласност пре пресељења.
- (2) Осигураник односно члан породице задржава права на давања, према носиоцу код кога је осигуран, иако осигуран случај наступи на територији друге Државе, ако однос осигурања још није престао.

(3) У случајевима предвиђеним у параграфима 1 и 2 носилац осигурања обавезан на давања делегира надлежног носиоца осигурања друге Државе ради пружања давања. Давања у натури пружаће се са истим средствима и у истом квалитету као што се пружају осигураницима делегираног носиоца осигурања.

Члан 13.

За накнаду трошкова из чланова 10. до 12. моћи ће се утврдити накнаде по глави или глобално на основу просечних трошкова у односној Држави који произлазе из последњег биланса заинтересованих установа.

Начин тих накнада одредиће се у административном споразуму предвиђеном у чл. 29.

Глава II Несреће на послу и професионалне болести

Члан 14.

(1) Давања за професионалне болести која припадају по законодавству сваке од Држава Уговорница, биће обавезан да пружи носилац осигурања Државе на чијој територији је последњи пут обављен рад који по својој природи може да изазове настанак професионалне болести.

(2) У случају да осигураник, који је у једној од двеју Држава Уговорница остварио давање по основу професионалне болести, затражи накнадно давање за исту болест у другој Држави, установа осигурања прве Државе дужна је да пружа даља давања. Међутим, ако је осигураник после тога у другој Држави био на послу који садржава ризик за који је остварио прво давање, даља давања сносиће завод те друге Државе.

Члан 15.

За одређивање обавезе давања и степена радне неспособности због несреће на послу или професионалне болести, на које треба применити законодавство једне Државе Уговорнице, узете се у обзир, према истом законодавству, и несреће на послу као и професионалне болести, које су се раније догодиле у другој Држави. Као претходне несреће на послу или професионалне болести сматрају се како несреће на послу или професионалне болести за које се признаје давање, тако и оне код којих степен радне неспособности остаје испод минимума потребног за давање. Међутим, давање за накнадну несрећу на послу или накнадну професионалну болест пружиће се само ако га предвиђа законодавство које треба применити за случај несреће на послу или професионалне болести.

Члан 16.

Свака несрећа на послу која се догоди држављану једне Државе Уговорнице запосленом на подручју друге Државе, а која је проузроковала или може да проузрокује било смрт било трајну неспособност за рад, потпуну или делимичну, мора бити без одлагања пријављена од стране надлежног органа социјалног осигурања територијално надлежном дипломатском или конзуларном представништву оне Државе Уговорнице чији је држављанин лице које је претрпело несрећу.

Члан 17.

Несрећни случај који задеси држављанина једне од Држава Уговорница на путу предузетом у циљу запослења на основу правоваљаног уговора у другој Држави, даје

право на давање из осигурања за случај несреће на послу од стране носиоца осигурања ове друге Државе ако је до несреће дошло за време путовања које није било прекидано и које је вршено најкраћим путем од места поласка до места запослења. Исто вреди за несрећан случај који задеси радника када се враћа у земљу порекла одмах по престанку уговора о раду на основу којег је прешао у другу Државу.

Глава III **Осигурање за случај инвалидности, старости и смрти**

Члан 18.

- (1) У сврху стицања, одржања и поновног успостављања права на давања, кад је осигураник био узастопно или наизменично подвргнут законодавству обеју Држава Уговорница, сабирају се периоди осигурања и изједначени периоди навршени на основу законодавства сваке Државе Уговорнице, уколико се не поклапају.
- (2) Ако законодавство једне Државе Уговорнице пружање извесних давања чини зависним од услова да су периоди осигурања, навршени у занимању обухваћеном посебном врстом осигурања, сабирају се, уколико се не поклапају, у циљу признања права на таква давања само периоди навршени у одговарајућем занимању у другој Држави Уговорници и онда кад не постоји посебна врста осигурања поменутих занимања. Ако и поред сабирања тих периода осигураник не испуни услове потребне за та давања, периоди о којима се ради сабираће се у сврху признања права на давање из општег режима Држава Уговорница.

Члан 19.

Давања која би осигураник из чл. 18 ове Конвенције или преживели чланови породице стекли на основу законодавства двеју Држава Уговорница по којима је осигураник навршио периоде осигурања или изједначене периоде ликвидираће се на следећи начин:

- а) завод сваке Државе Уговорнице одређује на основу сопственог законодавства да ли осигураник испуњава услове потребне за право на давања предвиђена у том законодавству, узимајући у обзир сабирање времена предвиђено у претходном члану;
- б) ако је право стечено на основу претходне тачке а), поменути завод одређује теориски износ давања на који би заинтересовано лице имало право да су сви периоди осигурања или изједначени периоди, сабрани на начин предвиђен у претходном члану, били навршени искључиво под његовим законодавством; на бази тог износа завод ће утврдити износ који припада у сразмери трајања периода навршених под поменутиим законодавством према укупном трајању периода навршених под законодавством обеју Држава Уговорница.

Члан 20.

Ако заинтересовано лице, узимајући у обзир збир периода предвиђених у чл. 18, не испуњава у исто време услове предвиђене у законодавствима обеју Држава, његово право на пензију одређује се по сваком законодавству према томе када испуни услове.

Ако пензија која треба да се призна само у једној од две Државе не достиже минималну пензију, носилац осигурања који је одређује признаће као додатак свом давању део разлике између свог давања и минималне пензије која у часу одређивања пензије одговара размеру периода осигурања и изједначених периода навршених у свакој

Држави према укупном збиру периода осигурања и изједначених периода навршених у обе Државе.

Члан 21.

Ако у смислу чл. 18 ове Конвенције осигураник стекне право на давања на терет носилаца осигурања обеју Држава Уговорница и ако износ ових давања не достиже минималну пензију Државе у којој је корисник настањен, носилац осигурања ове Државе признаје додатни износ потребан ради допуне до минималне пензије.

Тај додатни износ биће плаћен на терет носилаца осигурања сваке Државе Уговорнице у оном делу који одговара размеру периода осигурања и изједначених периода навршених у часу одређивања пензије у свакој Држави Уговорници и збира периода осигурања и изједначених периода навршених у обема Државама Уговорницама.

Члан 22.

(1) Сваки осигураник и члан његове породице може, кад стекне право на пензију, да се одрекне коришћења одредаба члана 18. У том случају давања ће одредити одвојено носиоци осигурања сваке Државе Уговорнице према законодавству које за њих важи и независно од периода навршених у другој Држави.

(2) Осигураник или члан његове породице има право да поново бира између примене члана 18 и примене параграфа (1) овог члана ако му је то у интересу услед измене законодавства једне Државе Уговорнице или преноса његовог места становања из једне Државе у другу или, у случају предвиђеном у члану 20, ако стекне ново право на пензију на основу једног од законодавства која се на њега могу применити.

Глава IV Породични додаци

Члан 23.

Радници који пређу из Југославије у Италију или обратно имају, на основу законодавства места рада, право на породичне додатке за лица која издржавају и која су остала у Држави порекла.

Члан 24.

Кад законодавство једне Државе Уговорнице стицање права на породичне додатке условљава навршењем извесних периода осигурања или изједначених периода, узеће се у ту сврху у обзир периоди навршени како у једној тако и у другој Држави.

Члан 25.

У административном споразуму предвиђеном у чл. 29 одредиће се потребни модалитети ради обезбеђења неодложног плаћања породичних додатака.

Глава V Осигурање за случај незапослености

Члан 26.

(1) Радници који одлазе из Италије у Југославију или обратно уживају давања за случај незапослености у Југославији или Италији под условом:

1) да су обављали рад обухваћен осигурањем Државе у коју су се последњи пут преселили;

2) да у тој Држави испуњавају услове потребне за коришћење давања, урачунавајући, ако је потребно, периоде осигурања и изједначене периоде навршене у другој Држави,

(2) Незапослени, који се после стицања права на давање у другој Држави врати у своју Државу, задржава право на то давање које плаћа друга Држава у трајању од најдуже шест месеци, смањеном за време за које је већ примао то давање у другој Држави.

Глава VI Заједничке одредбе

Члан 27.

Ако су, према законодавству једне од Држава Уговорнице, давања израчуната у сразмери примљених плата или плаћених доприноса, плате или доприноси који се односе на периоде осигурања навршене под законодавством друге Државе Уговорнице, узеће у обзир носилац осигурања који одређује давања на основу просечних плата или доприноса утврђених за периоде осигурања навршене под сопственим законодавством.

Члан 28.

Ако законодавство једне Државе Уговорнице условљава стицање, очување или поновно успостављање права боравком на свом подручју, овај услов неће се тражити за југословенске или италијанске држављане када бораве на подручју друге Државе, уколико одредбама ове Конвенције није другачије речено.

Ако је на основу законодавства једне Државе Уговорнице плаћање давања у иностранству везано за пристанак завода за социјално осигурање те Државе, пристанак се неће тражити ако се ради о држављанима друге Државе.

Давања из социјалног осигурања једне Државе Уговорнице плаћаће се држављанима друге Државе кад бораве у трећој земљи уз исте услове и у истом обиму које примењује прва Држава према сопственим држављанима кад бораве у трећој земљи.

ДЕО III РАЗНЕ, ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 29.

Надлежне власти двеју Држава Уговорница донеће споразумно одредбе за примену ове Конвенције. Оне ће нарочито моћи донети одредбе у смислу избегавања кумулације давања, регулисања сабирања периода и за организацију службе исплате и контроле са стране једне и друге Државе Уговорнице.

Члан 30.

- (1) Свака Држава Уговорница ће саопштити надлежној власти друге Државе, у два примерка, мере које једнострано предузме за примену ове Конвенције.
- (2) Надлежне власти Држава Уговорница ће исто тако саопштавати једна другој у року од месец дана од објављивања, у два примерка, све одредбе којима би се мењала или допуњавала законодавства наведена у члану 2.

Члан 31.

- (1) Власти и надлежни органи Држава Уговорница пружаће међусобно помоћ за примену ове Конвенције као да се ради о примени односних законодавстава ова узајамна помоћ је бесплатна. Она се могу користити и посредовањем дипломатских и конзуларних власти када је потребно прибавити доказе у другој Држави.
- (2) Лекарске налазе за рачун органа једне Државе Уговорнице, који се односе на заинтересовано лице које се налази у другој Држави, вршиће по тражењу тога органа надлежни органи осигурања те друге Државе. У административном споразуму ће се утврдити ближе одредбе за накнаду трошкова.

Члан 32.

Дипломатске и конзуларне власти Држава Уговорница су овлашћене да се непосредно обраћају наведеним властима и органима друге Државе ради добијања обавештења корисних за заштиту интереса својих држављана као и да их заступају без посебне пуномоћи.

Члан 33.

- (1) Ослобођења од пореза, такса и дажбина, предвиђена у законодавству једне Државе Уговорнице, вреде и за примену ове Конвенције независно од држављанства и места становања заинтересованих лица.
- (2) Сва акта, документа и други списи, који се морају поднети ради примене ове Конвенције, изузети су од обавезе видирања и легализације са стране дипломатских и конзуларних власти.

Члан 34.

Молбе и друга акта која заинтересована лица подносе властима и надлежним органима једне од Држава Уговорница ради примене ове Конвенције и законодавства наведених у члану 2, не могу се одбацити ради тога што су састављене на службеном језику друге Државе.

Члан 35.

Молбе, изјаве, жалбе и друга документа у предмету социјалног осигурања, које би требало поднети у одређеном року надлежном органу једне од Држава Уговорница, сматраће се правовремено поднетим ако се у истом року поднесу једном органу социјалног осигурања друге Државе.

У том случају овај орган ће такве молбе, изјаве или жалбе неодложно доставити надлежном органу социјалног осигурања прве Државе, обавештавајући о томе заинтересовано лице.

Члан 36.

Власти и надлежни органи Држава Уговорница у примени ове Конвенције опште непосредно међу собом, са осигураницима и њиховим претставницима. Они ће писати на односном службеном језику.

Члан 37.

- (1) Износ давања, која се дугују на основу примене ове Конвенције, одредиће установа - дужник у валути сопствене Државе.
- (2) Трансфер износа дужних на основу примене ове Конвенције из једне у другу Државу вршиће се у складу са споразумима у тој материји, која су у часу трансфера на снази међу Државама Уговорницама.
- (3) Ако би у једној или другој Држави Уговорници били донети прописи којима би се ограничио девизни промет, две Владе ће одмах донети потребне мере ради обезбеђења трансфера сума дужних у примени ове Конвенције.

Члан 38.

Наплата доприноса који се дугује неком заводу једне Државе Уговорнице може се извршити на територији друге Државе по поступку и са обезбеђењима и повластицама које се примењују на наплату доприноса дужних одговарајућем заводу ове последње Државе. Примена ове одредбе биће предмет посебног споразума.

Члан 39.

- (1) Надлежне власти Држава Уговорница решиће споразумно све потешкоће које би се појавиле при примени ове Конвенције.
- (2) Ако се на овај начин не постигне решење, спор ће се решити арбитражним поступком који ће Владе Држава Уговорница утврдити споразумно. Арбитражни орган решиће спор у духу и у складу са основним начелима ове Конвенције. Његова ће одлука бити обавезна и коначна.

Члан 40.

- (1) Кад у погледу неспорног права осигураника настане спор међу надлежним властима или органима осигурања Држава Уговорница о томе које законодавство треба применити, доделиће се заинтересованом лицу привремена помоћ док се спор не реши у складу са претходним чланом.
- (2) Привремену помоћ дужан је пружити орган осигурања Државе у којој је осигураник стално настањен.

Овај орган осигурања пружиће давање на основу сопственог законодавства.
- (3) Орган осигурања за ког се коначно утврди да је обавезан на давање, накнадиће у једнократном износу органу осигурања који је доделио привремену помоћ издатке учињене у ту сврху.
- (4) Ако је износ који је плаћен кориснику по основу привремене помоћи, већи од износа давања на које осигураник има право за одговарајући период, орган осигурања за кога се утврди да је коначно обавезан на давање, наплатиће разлику из будућих obroка одбијајући највише петину износа сваког obroка.

Члан 41.

- (1) Одредбе ове Конвенције примењују се и на осигуране случајеве који су наступили пре њеног ступања на снагу. Код примене ове Конвенције треба узети у обзир и периоде осигурања и изједначене периоде навршене пре њеног ступања на снагу.

- (2) Давања која нису била затражена до дана ступања на снагу ове Конвенције одредиће се, на основу молбе, у складу са овом Конвенцијом и унутрашњим законодавством. Давања која су била одређена или затражена пре ступања на снагу ове Конвенције биће призната или евентуално поново одређена у складу са овом Конвенцијом и унутрашњим законодавством. Правоснажност ранијих одлука не чини сметњу.
- (3) Ако су раније стечена права ликвидирана исплатом једнократног износа због недовољних периода осигурања и изједначених периода, а применом одредаба ове Конвенције о сабирању периода осигурања и изједначених периода, заинтересовано лице које испуњава услове тражене за признање пензије може тражити ревизију раније примљених давања. Свака Држава Уговорница извршиће ову ревизију према своме законодавству.
- (4) За периоде који претходе ступању на снагу ове Конвенције неће се плаћати давања по основу прописа које она садржи, изузев ако унутрашње законодавство не предвиђа повољније одредбе.
- (5) Одредбе прве реченице параграфа (1) и параграфа (2) и (3) важе једино за давања, из осигурања за случај инвалидности, старости и смрти и, са ограничењем на ренте, из осигурања за случај несреће на послу.

Члан 42.

За примену одредаба ове Конвенције не могу се применити рокови застаре или рокови који повлаче губитак права, ако су потребне молбе поднете у року од две године по ступању на снагу ове Конвенције.

Члан 43.

- (1) Ова Конвенција биће ратификована и ратификациони инструменти измењени што је могуће пре у Београду.
- (2) Ова Конвенција ступиће на снагу првог дана месеца који следи месецу у коме ће бити извршена размена ратификационих инструмената.
- (3) Ова конвенција закључена је за време од једне године од ступања на снагу. Она ће се прећутно обнављати из године у годину док се не откаже; отказ се мора саопштити најмање шест месеци пре истека рока.
- (4) У случају отказа, одредбе ове Конвенције и даље ће се примењивати на стечена права, без обзира на ограничења која би законодавства Држава Уговорница могла предвидети за случај страног држављанства или боравка заинтересованих лица у иностранству.
- (5) Очекивна права која се односе на периоде осигурања и изједначене периоде навршене пре дана престанка важности ове Конвенције, задржаће се у складу са споразумима који ће се у ту сврху закључити.

У потврду чега су потписани ставили на ову Конвенцију своје потписе и печате.

Рађено у Риму, дана 14 новембра 1957 године, у два изворна примерка, на српско-хрватском и италијанском језику, који текстови су једнако аутентични.

За Федеративну Народну
Републику Југославију,
Зденко Хас, с. р.

За Републику Италију,
Луциано Масциа, с. р.

ОПШТИ ПРОТОКОЛ

У часу потписивања Конвенције о социјалном осигурању, закључене између Федеративне Народне Републике Југославије и Републике Италије, пуномоћници двеју Држава Уговорница изјављују да су сагласни у следећем:

- 1) Одредбе Конвенције не примењују се на права која произлазе из периода социјалног осигурања навршених пре 5 октобра 1956 на територији на коју је у смислу Меморандума о сагласности између Влада Италије, Уједињене Краљевине, Сједињених Држава и Југославије о Слободној Територији Трста, потписаног у Лондону 5 октобра 1954, проширена југословенска цивилна управа. Ова права ће две Владе посебно регулисати.
- 2) Конвенција не дира у одредбе чланова 54 до 56 Удинског споразума од 20 августа 1955, ни у Конвенције склопљене или које би могле бити склопљене на основу тих чланова.
- 3) Периоди осигурања навршени у италијанском осигурању између априла 1941 и маја 1945 у оним деловима југословенске територије у којима су италијански заводи спроводили социјално осигурање, падају на терет италијанских завода за социјално осигурање. Односне обавезе, настале за италијанске заводе за социјално осигурање пре ступања на снагу Конвенције, биће регулисане накнадним споразумима између надлежних власти из тачке 2 чл. 1 Конвенције.
- 4) На све случајеве који ће бити изрично регулисани разменом нота (предвиђеној у тачки 2 члана 8 Југословенско-италијанског споразума од 18 децембра 1954 о дефинитивном регулисању свих узајамних обавеза економског и финансијског карактера које проистичу из Уговора о миру и сукцесивних Споразума, одредбе Конвенције ће се применити сагласно садржају тих нота.

Овај Протокол чини саставни део Конвенције, он ће бити ратификован и ступиће на снагу истовремено са Конвенцијом.

Рађено у Риму, дана 14 новембра 1957, у два изворна примерка, на српскохрватском и италијанском језику, који текстови су једнако аутентични.

За Федеративну Народну Републику Југославију,
Зденко Хас, с. р.

За Републику Италију,
Луциано Масциа, с. р.